

Cydweithlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

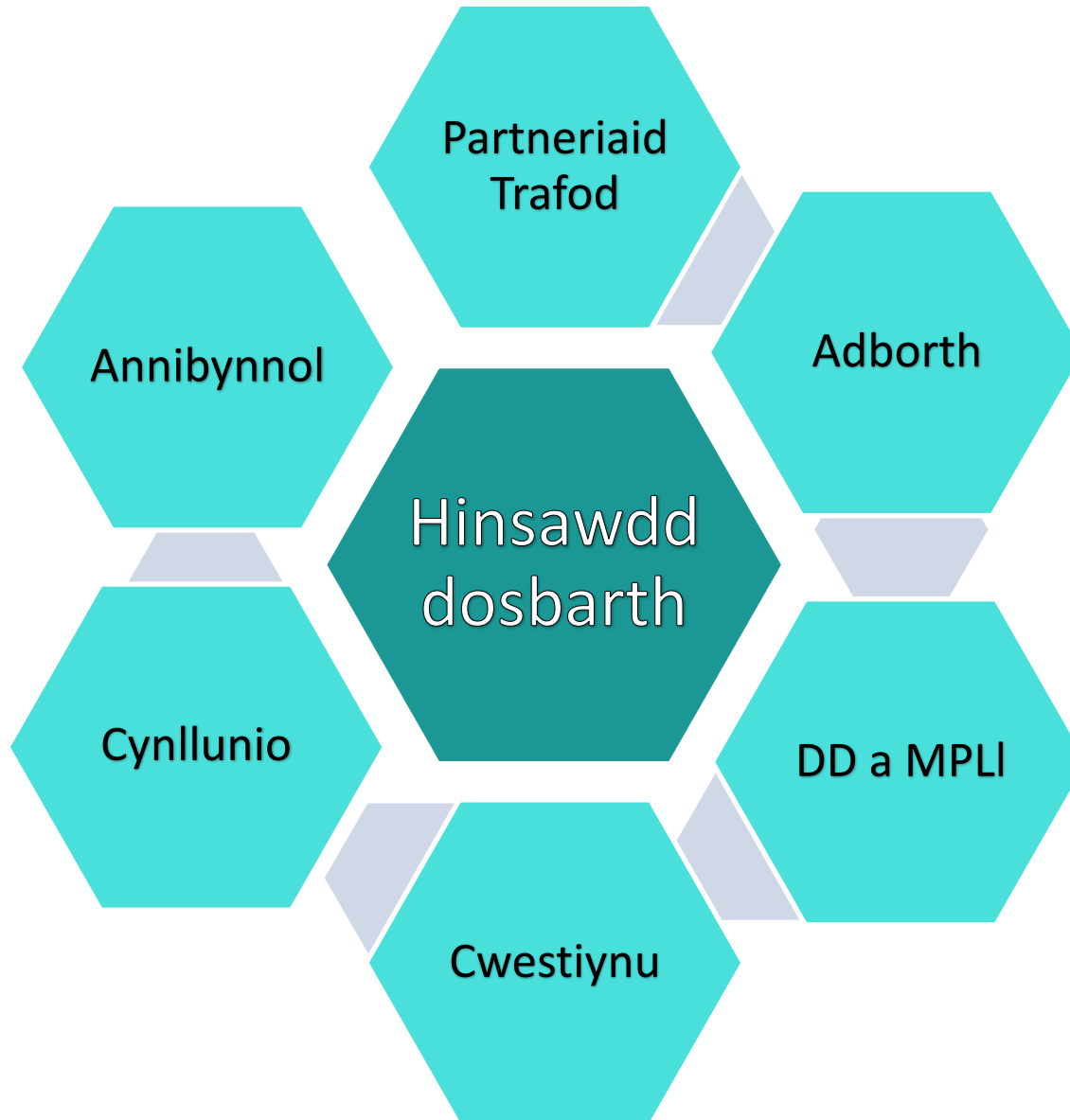
Asesu Ffurfiannol –arfer orau wedi ei brofi

**"WHEN TEACHERS DO
FORMATIVE ASSESSMENT
EFFECTIVELY, STUDENTS
LEARN AT ROUGHLY
DOUBLE THE RATE THAN
THEY DO WITHOUT IT."**

DYLAN WILIAM

Cydweithlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Cynnwys disgyblion yn y cynllunio

Llais y dysgwyr- pam yn bwysig?

- Cynllunio thema
- Gweithgareddau ar gyfer dysgu rhai sgiliau penodol
- Llais y disgybl mewn cynllunio ei ddysgu
- Ystyried Deilliannau Dysgu a sut i'w diwallu
- Cynllunio Meini Prawf Llwyddiant
- Partneriaid Trafod
- Adolygu cynnydd, gosod targedau
- Adnabod camau nesaf eu dysgu eu hunain

Cydweithlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Cychwyn gwersi - gofyn cwestiynau er mwyn canfod gwybodaeth blaenorol

Strategaethau posib ar gyfer cwestiynu effeithiol

- Dewis o atebion
- Datganiad
- Cywir ac anghywir
- Pa un yw'r eithriad?
- Beth aeth o'i le?
- Dechrau o'r ateb/ y diwedd
- Rhoi safbwynt gwrthgyferbyniol
- Darbwyllwch ddisgybl arall
- Ydy o'r un fath?
- Pa un yw'r ateb anghywir gorau?

Dewis o atebion

Beth ydym angen i fyw?

Dŵr, ffôn, dillad, ceir, lloches, bwyd, car

Beth sy'n gwneud aelod cyngor ysgol effeithiol?

Darllenwr da, rhwyun sy'n hoffi siarad, siaradwr clir, gwrandawr da, ysgrifennwr da

Pa un sydd ddim yn perthyn (“odd one out”)? Pam?

Datganiad

Mae gwydr yn ddefnydd gwych ar gyfer adeiladu lloches. Cytuno neu anghytuno?

Mae'n rhaid bod plant yn Oes Fictoria yn drist.
Cytuno neu anghytuno?

Rydym yn cael goleuni gan y lleuad.
Cytuno neu anghytuno?

Mae lluosrifau o 3 bob tro'n odrifau. Cytuno neu anghytuno? Ymestyn... bob tro, weithiau, byth

Cywir ac Anghywir

Yn lle gofyn beth fyddai mewn pryd o fwyd iach, dangos 2 lun o brydau bwyd – pam mae un yn iach(iawn) a'r llall ddim mor iach(anghywir)?

Pam mae'r siapiau yma yn bedrochrau a'r gweddill ddim?

Pam mae hwn yn iawn/hwn yn anghywir?

$$8/0.5 = 16$$

$$8 \times 0.5 = 16$$

Strategaethau posib	Enghraifft	Enghraifft	Enghraifft
Ystod o atebion	Beth ydy 5 wedi ei sgwario ? Trafodwch yr 'atebion ' yma a rhowch resymau posib am y rhai anghywir : 3, 7, 10, 25, 125	Pa weithgarwch corfforol sy'n gwella effeithlonrwydd y galon? Trafodwch: beicio, cerdded, golf, nofio, 'skydiving', darts	Pa strategaethau sy'n debygol o berswadio? Trafodwch: Tystiolaeth, rhagfarn, empathi, bwllo, gwrthrychedd, llwgrwobrwyo

**Argyhoeddi
dysgwr arall**

Sut wyt ti'n
gwybod bod $\frac{1}{3}$
yn fwy na $\frac{1}{4}$?

Y gwahaniaeth
rhwng
ansoddair ac
adferf

Sut mae
ffotosynthesis
yn digwydd?

Cydwethlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Deilliannau Dysgu a Meini Prawf Llwyddiant

Deilliant dysgu effeithiol neu ddim?

1. Gallu cyfrif fesul 2
2. Gwybod sut i fesur tymheredd ein corff wrth i ni ymarfer corff?
3. Gallu ysgrifennu adroddiad ffeithiol am Owain Glyndwr
4. Gwybod tabl 8
5. Gallu defnyddio iaith perswâd yn effeithiol
6. Deall beth ydy prawf teg wrth ymchwilio i ffrithiant

Deilliant dysgu effeithiol neu ddim?

1. Gallu cyfrif fesul 2
2. Gwybod sut i fesur tymheredd ein corff wrth i ni ymarfer corff?
3. Gallu ysgrifennu adroddiad ffeithiol am Owain Glyndwr
4. Gwybod tabl 8
5. Gallu defnyddio iaith perswâd yn effeithiol
6. Deall beth ydy prawf teg wrth ymchwilio i ffrithiant

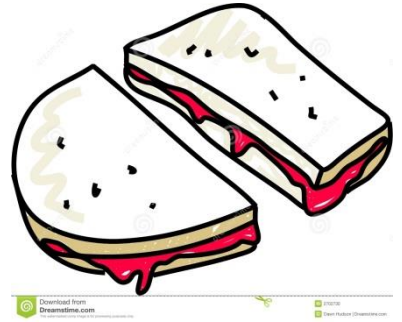
Beth ydy Deilliant dysgu?

- Cychwyn y cynllunio
- Beth ydw i eisiau iddyn nhw ei ddysgu – **Y SGIL(trosglwyddadwy) GWYBODAETH**
- Angen bod yn iaith y plentyn
- Allan o gyd-destun
- Dim o angenrheidrwydd ar gychwyn gwers (ar y pwynt lle'n ymgymryd â thasg)

Dysgu... Deall...Gwybod mwy am

Caeëdig -gwybod bondiau rhif at 20, ffurfio llythrennau hanfodion ysgrifennu llythyr

Agored - cychwyn da i stori arswyd, cyflwyno gwybodaeth

L.O

We are learning to write instructions for making a jam sandwich

S.C

- List ingredients needed for sandwich
- Write in order how to make it (butter, 2 slices of bread etc)
- Provide a picture of a jam sandwich

“ I know how to make a jam sandwich now, but if you ask me to tell you instruction criteria I won't know them...”

L.O

We are learning to write instructions

S.C

- List what you need
- Use bossy verbs
 - Use numbers, bullet points or similar
 - Use time connectives
- Write instructions in order
- Include diagrams/ pictures if appropriate

“ I can create instructions for making a jam sandwich, putting up a tent, making a paper hat or anything else I know how to do. I can also tell you the instruction criteria”

DD (Parhâd)

- **Dysgu** - ysgrifennu testun esboniadaol, cyflwyno dadl, datrys problemau arian
- **Gwybod** – prif ddigwyddiadau hanes boddi Tryweryn, prif nodweddion dyddiadur
- **Deall** – y gwahaniaeth rhwng ffaith a barn, beth sydd yn gwneud erthygl bapur newydd effeithiol

Meini Prawf Llwyddiant

- Disgyblion yn gwybod beth sydd ei angen ar gyfer llwyddo i hoelio'r **Sgil, Datblygu'r wybodaeth**
- **Pennu gan ddisgyblion**- modelu rhagoriaeth, cywir/camgymeriad, craffwr
- MPLI generic
- Gallu bod yn **Agored neu Gaeëdig**
- Sail ar gyfer adborth llafar ac ysgrifenedig, hunan asesu, gosod targedau unigol

Disgyblion yn gallu eu llunio o oedran ifanc iawn o gael y cyfle.

Cydwatthio • Dysgu • Llywyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

MPLI gorfodol/ caeedig ('rules')

Penodol

DD: Dysgu sut i ddefnyddio dyfynodau

Cofiwch:

- Dechreuwch sgwrs pob person newydd ar linell newydd
- Rhowch ddyfynodau cyn ac ar ôl beth sy'n cael ei ddweud
- Mae sgwrs rhwyun bob amser yn dechrau gyda phrif lythyren
- Rhowch atalnodau llawn, ebychnodau ac ati cyn y cau'r dyfynodau

MPLI Dewisol / agored ('tools')

Mwy penagored.

DD: dysgu sut i greu tensiwn

Dewiswch....

- Dangoswch yn hytrach na dweud (e.e 'Roedd yn groen gwydd drosti' yn hytrach na 'Roedd hi'n ofnus')
- Brawddegau byr i adeiladu tensiwn (e.e. 'Mae'n troi tuag ataf yn araf. Yn fygythiol.')
- Cadwch y perygl yn gyfrinachol neu peidwch â'i ddangos (e.e. 'Gallai glywed rhywbeth yn crafu')
- Gosodwch unrhyw gymeriadau mewn lleoliadau brawychus (e.e. yn unig / yn y tywyllwch)

Disgyblion yn pennu MPLI

- Dangos gwahanol enghreifftiau ardderchog o'r un sgil
- Dangos techneg neu sgil
- Dangos da a gwael
- Ei wneud yn anghywir
- Dangos enghraifft anghywir a gweithio drwyddi
- Ail-adrodd profiad
- Aildrefnu MPLI
- Clustfeinio ar bartneriaid trafod

Cofnodi DD a MPLL

Yr egwyddor - peidio gwastraffu amser disgyblion yn copio/ cofnodi

Opsiynau

- Disgyblion yn nodi DD fel teitl byr yn y llyfrau
- Cofnodi MPLL ar siart flip/ bwrdd gwyn/ cymhorthydd neu athrawes
- Disgyblion yn parhau i gofnodi yn eu llyfrau

**RHAID bod yn weledol YN YR YSTAFELL drwy'r amser
Nid oes neb yn dweud i beidio defnyddio DD a MPLL**

Athrawon prosiect ...

- Mae disgyblion wrth eu bodd yn newid partneriaid trafod yn wythnosol. Maent yn gyffrous wrth ddewis ffrind newydd gan ddefnyddio ffyn lolipop. Rydym yn defnyddio partneriaid trafod rheolaidd yn y dosbarth mewn gweithgareddau ac mewn sesiynau ymarfer corff i fodelu a myfyrio.
- Rydym yn defnyddio partneriaid trafod yn rheolaidd yn y dosbarth mewn gweithgareddau ac mewn sesiynau ymarfer corff i fodelu a myfyrio.

- Mae'r plant yn cydweithio'n dda iawn gyda'i gilydd, yn enwedig mewn sesiynau mathemateg - yn meddwl a helpu ei gilydd, waeth beth yw eu cyrhaeddiad.
- Rydym wedi gweld hyder disgyblion yn datblygu gan fod ganddyn nhw ffrind i'w cefnogi

Cydweithio • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Adborth

- Prif egwyddorion
- Adborth yn ystod gwers
- Adborth ar ôl gwers

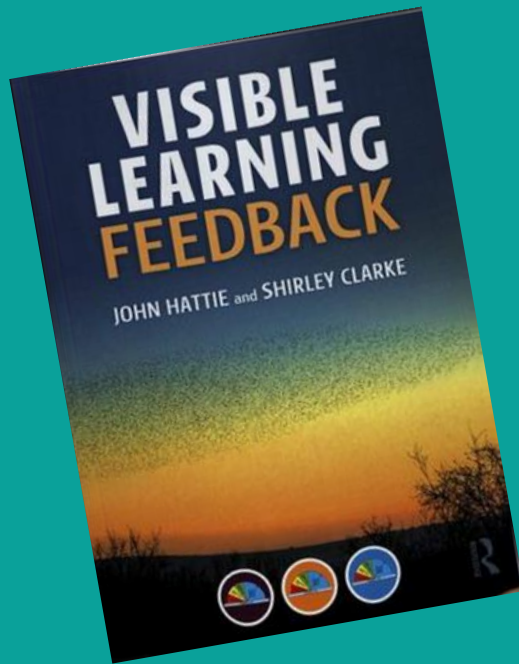

Adroddiad Arweiniol yr 'Education Endowment Foundation'

'...the only thing that matters with feedback is what learners do with it. If learners have no interest in improvement then no matter how thoughtful and insightful the feedback is, the time that teachers spend on crafting the feedback is likely to be wasted. For feedback to be effective we need to create classrooms where students welcome and use feedback.'

Dylan Wiliam

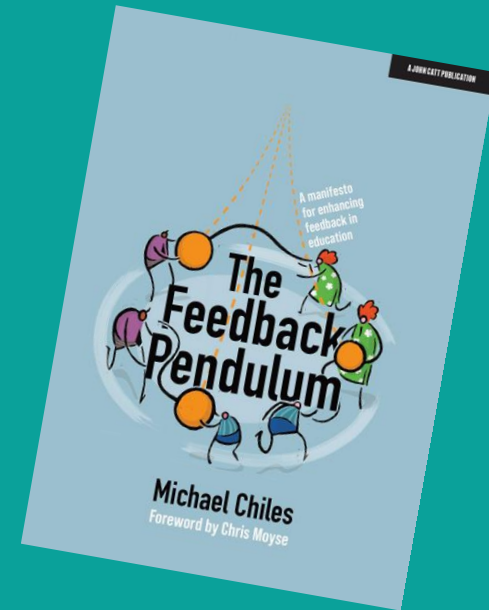

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllawiau Cwricwlwm i Gymru

**Prosiect Ymchwil Gweithredol Asesu
Ffurfiannol GwE a Shirley Clarke**

**TEACHER FEEDBACK TO
IMPROVE PUPIL LEARNING**
Guidance Report

**Education
Endowment
Foundation**

teacherhead

ZEST FOR LEARNING... INTO THE RAINFOREST OF TEACHING

@TEACHERHEAD CONSULTING ABOUT YOUTUBE

	Lle mae'r dysgwr yn mynd	Lle mae'r dysgwr	Sut i gyrraedd yno
Athro/ Athrawes	Sicrhau eglurder, rhannu a deall deilliannau dysgu	Strwythuro trafodaethau, tasgau a gweithgareddau effeithiol, er mwyn darganfod tystiolaeth o ddysgu	Rhoi adborth sy'n symud y dysgu yn ei flaen
Cymheiriad		Ysgogi dysgwyr fel adnoddau dysgu i'w gilydd	
Dysgwr		Ysgogi dysgwyr fel perchnogion eu dysgu eu hunain 	

John Hattie 2008

*“The mistake I made was seeing feedback as something teachers provided to students. I discovered that feedback is most powerful **when it is from student to teacher**. What they know, what they understand, where they made errors, when they have misconceptions, when they are not engaged – then teaching and learning can be synchronised and powerful. **Feedback to teachers makes learning visible.**”*

Pwrrpas adborth

- **Cydnabod a diolch** am ymdrechion y dysgwyr, **dathlu** eu gwaith a chynnig **anogaeth**.
- **Cefnogi** dysgwyr wrth eu gwaith a'u cynorthwyo i **gyflawni** gwaith o ansawdd da a **theilwng o'u gallu**.
- Rhoi darlun clir i'r athro o ddealltwriaeth/ gwybodaeth **bresennol** y dysgwyr a'r modd y gellir cefnogi camau nesaf eu dysgu.
- Sicrhau **dealltwriaeth** dysgwyr o'u tasgau ac ymateb i unrhyw **gamsyniadau/ camddealltwriaeth**
- **Symud** y dysgu yn ei flaen a **sicrhau cynnydd** bob dysgwr
- Meithrin **annibyniaeth gynyddol** mewn dysgwyr i gynllunio a gwella eu gwaith

Yn ogystal, wrth ddysgu o bell/ dysgu cyfunol:

- - Cadw mewn cysylltiad â chynnal **positifrwydd**.
- - Cynorthwyo **rhieni** i gefnogi dysgu eu plant

Egwyddorion Allweddol

- Mae adborth yn ymwneud â chau'r bwlch rhwng dysgu cyfredol a dymunol ac mae **adborth yn ystod y wers yn fwy effeithiol** nag ar ôl y wers
- Mae adborth yn bwerus ond yn **amrywiol** yn ei effaith ar ddysgu
- Mae angen i'r adborth fod yn rhan o **ddiwylliant asesu ffurfiannol** ac mae angen iddo **ffitio'r cam dysgu**
- Mae angen **hunan grêd (self efficacy)** ac **ymddiriedaeth uchel** er mwyn i'r adborth fod yn effeithiol

Egwyddorion Allweddol

- Mae'n well gan ddysgwyr **adborth ar unwaith**, ond gall oedi wrth roi adborth fod yn fuddiol weithiau
- Mae adborth effeithiol yn digwydd pan gaiff **ei dderbyn** ac y **gweithredir arno**
- Mae **adborth dysgwyr i athro** yn bwysicach nag athro i ddysgwr
- Mae graddau neu sylwadau heb ffocws ar welliant yn **ymyrryd â'r dysgu**
- Dylai marcio drwy roi sylwadau yn unig ganolbwyntio ar **lwyddiant a gwelliant**

Cydwethio • Dysgu • Llywddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Adborth yn ystod gwers- Llafar

- Annog her a brwydr fel **rhywbeth naturiol** pan yn y broses ddysgu. Dathlu camgymeriadau
- Dysgwyr angen gwybod: a) Ble ydw i'n mynd? b) Sut? a c) Ble nesaf/Sut ellir gwella ar hyn?
- Darparu cyfleoedd i ddysgwyr **roi adborth i'w gilydd**
- Gwneud **adborth yn gysylltiedig â thasgau DD a MPLI**
- Rhowch ac adborth sy'n **addas ar gyfer pob dysgwr** (ddim yn rhy hawdd, ddim yn rhy heriol)

Adborth yn ystod gwers- strategaethau posib

Adborth dosbarth cyfan - seibiant dysgu

- Edrych ar waith un disgybl yn ddigidol neu o dan y craffwr – dewis ar hap
- Cyfrannu adborth torfol yn erbyn y Meini Prawf Llwyddiant . (cynnwys trafodaeth partneriaid)
- Dathlu llwyddiant a gwelliant - awgrymiadau penodol
- Pawb wedyn i wirio a gwella ei waith ei hun

Adborth yn ystod gwers- strategaethau posib

Adborth cyfoedion

- Hyfforddi disgyblion i wneud hyn yn llwyddiannus
- Trafodaeth lafar ar gynnydd yn erbyn y Deilliannau Dysgu a'r Meini Prawf Llwyddiant wrth eu gwaith
- Pan fo angen edrych ar waith - defnyddio strategaeth un llyfr ar ben y llall,
- Awdur yn dal pensil ac yn gwneud y penderfyniadau
- Defnydd o dechnoleg *e.e. Office 365, Google, SeeSaw, Flipgrid, Mote*
- Yr awdur yn gwneud newidiadau/gwelliannau
- Ailadrodd y broses ar gyfer y disgybl arall

Adborth yn ystod gwers- strategaethau posib

Trafodaeth un i un

- Neilltuo cyfnod penodol o tua 5-10 munud i gael trafodaeth un i un rhwng athro a disgybl am ddarn o waith, fel y mae amser a threfniant dosbarth yn caniatáu Mae ymchwil diweddar yn nodi grym yr arfer hwn.
- Mae sgwrs un i un, hyd yn oed am 3- 5 munud yn llwyddiannus o ran datblygu perthynas athro a disgybl a hefyd yn gallu cyfleu mwy o negeseuon a chael mwy o effaith na thudalen gyfan o adborth ysgrifenedig. Dylai hwn fod yn sgwrs wyneb yn wyneb, gofalgar, personol i drafod darn o waith.

Adborth dysgwr i athro - darganfod dealltwriaeth ac ymateb dysgwyr

- Cwestiynau allweddol wrth symud o amgylch y dosbarth
- Pensil/ beiro mewn llaw
- Ysgrifennu gwallau + datrysiadau
- Cwestiynu
- Ymatebion bwrdd gwyn bach/ Mote
- Clustfeinio ar bartneriaid trafod

Adborth ar ddiwedd gwers

Ar ddiwedd gwers mae'n bwysig bod athro yn gwybod union lle mae'r disgyblion arni yn eu dysgu a'u dealltwriaeth er mwyn cynllunio ar gyfer eu camau nesaf.

Mae hefyd yn bwysig bod disgyblon yn cael cyfle i adfyfyrio ar eu dysgu eu hunain, drwy weithgaredd megis:

- Trafodaeth gyda phartner
- Adolygiad dosbarth cyfan ac amser i hunan asesu
- Gwneud nodyn ar ddiwedd eu gwaith eu hunain, ysgrifennu un cwestiwn sydd ganddyn nhw am y wers e.e. *beth os...? y tro nesaf, gawn ni....?*
- Ysgrifennu nodyn ar 'post it' i'r athro wrth adael y dosbarth
- Asesu gyda chyfoedion - *dwi'n falch o Dwi angen gweithio ymhellach ar.....*

Amseru Adborth

- Llai pan yn y pydew/ cwm/ ‘dyffryn dysgu’
- Hofrenydd a glanio- gyda gofal!
- Peidiwch â rhoi adborth yn rhy gyflym, yn rhy aml nac ar draul y galw gwybyddolcaniatewch mwy o frwydr, fel dringo allan o'r pwll, a llai o ddibyniaeth arno... ond rhaid **‘adnabod’ y dysgwr**
- Adborth caeedig neu agored yn gysylltiedig i gamau dysgu'r dysgwyr

Adborth ysgrifenedig

- Mae adborth ysgrifenedig, yn arbennig ar ôl gwera / oddi wrth y disgybl, i'w ddefnyddio'n ofalus. **Yr adborth mwyaf effeithiol yw'r adborth a roddir yn ystod y wera.**
- Mae cynnwys sylwadau ar ddiwedd pob darn o waith yn gallu bod yn feichus i'r athro ac yn aml yn ddi-fudd i'r dysgwyr. Gall nodiadau/ sylwadau byrion ar gyfer gwelliant fod yn fwy effeithiol.
- Peidiwch â threulio amser ar adborth sydd ddim yn cael effaith gymesur ar gynnydd disgyblion
- Ystyriwch ansawdd yr adborth sydd yn cael ei roi i'r disgyblion yn hytrach na'r swmp.

Adborth ysgrifenedig

- Defnyddio aroleuwyr gwahanol liw megis pinc plesio a gwyrdd gwirio, melyn mwy/meddwl/manylu
- Disgyblion yn ysgrifennu mewn un lliw ac yn gwella gwaith mewn lliw arall
- Disgyblion yn ysgrifennu dim ond ar ochr dde'r llyfr gwaith - gadael y chwith yn wag ar gyfer gweithgarwch gwella, adborth
- Disgyblion yn ysgrifennu bob yn ail llinell wrth weithio ar ddrafft cyntaf, fel bod lle i sylwadau athro/cyfoedion/ hunan mewn beiro gwahanol liw uwchben y llinell
- Mae'r uchod yn gwneud y dysgu a'r gwelliannau yn weledol

Adborth ysgrifenedig

- Edrych ar lyfrau grwpiau o ddysgwyr er mwyn canfod gwybodaeth flaenorol a phosibiliadau cynllunio ymhellach
- Ysgrifennu adborth ‘dosbarth cyfan’. Hyn wedi profi’n arf llwyddiannus, yn enwedig yn yr Uwchradd
- Defnyddio codau a symbolau cytunedig, yn unol â pholisi ‘r ysgol. Sicrhau dealltwriaeth lawn y disgyblion o'r symbolau/ codau.
- *“Never grade students while they are still learning” Alfie Kohn (1994).* Mae rhoi gradd i ddisgyblion ar eu gwaith yn ddyfarniad crynodol ac fe ddylai gael ei ddal yn ôl hyd ddiwedd yr uned pan fo’r disgyblion wedi cael cyfle i wella yn ystod y broses ddysgu heb dorri calon neu fynd yn rhy hunan- fodlon

Adborth ar ôl gwrs

- ***“Anything which happens after the lesson has questionable value compared to what happens in the moment”***
- Os yw adborth effeithiol wedi digwydd yn y dosbarth a gwelliannau wedi eu gwneud yn ystod y wers, mae angen ystyriaeth i faint a gwerth unrhyw sylwadau ar ddiwedd gwaith ar adegau.
- Os ydych chi'n marcio neu roi adborth ar waith oddi wrth y disgybl, mae angen sicrhau amser digonol mewn gwrs ddilynol i roi sylw i'r adborth a gweithredu arno.

Deilliant Dysgu
*Ystyried adborth o'r wers
ddiwethaf - beth mae
dysgwyr ei wybod*

**Canfod gwybodaeth
flaenorol – cwestiwn
gweithgaredd**
*Partneriaid Trafod/
clustfeinio/ cwis*

Pennu MPLI ar y cyd
Partneriaid Trafod

Seibiannau dysgu -
*cwestiynu, hunan asesu ,
craffwr, partneriaid
trafod*

Gydol y wers : DD a MPLI
**yn weledol, oedolion yn
cylchdroi,trafod,
cwestiynu, adborth llafar,
ysgrifenedig cryno.**

**Edrych ar fodelau i
ganfod 'ansawdd'**

**Rhannu camgymeriadau/
camsyniadau/
llwyddiannau**

Addasu/ gwella ar y pryd
*Hunan asesu/partner
trafod*

**Ar ddiwedd gwrs -
gwirio dealltwriaeth
adborth/camau nesaf
cyn/ wrth adael**

A photograph of a serene forest scene. A stone staircase, composed of several flat, rectangular stones, leads up a moss-covered hill. The forest is dense with tall trees and vibrant green foliage. The lighting is soft, creating a peaceful atmosphere. The quote is overlaid on the upper left portion of the image.

“You don't have to see
the whole staircase,
just take the first step.”

Martin Luther King, Jr.

The most important single factor influencing learning is what the learner already knows. Ascertain this and teach him accordingly.'

Ausubel (1968)